

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A provizórium.

Zombor, 1897. október 14.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök a képviselőház tegnapi ülésén betérjesztette a provizóriumról szóló törvényjavaslatot. Ez a legközelebbi napoknak már előre jelzett és előre várt politikai eseménye. E törvényjavaslat értelmében úgy a kvótára, mint a vám- és kereskedelmi szövetségre, mint pedig az osztrák-magyar bank szabadalmára nézve a mostani állapot fenntartaték az 1898. év végéig.

A legutóbbi idők tapasztalatai tisztán megvilágítják, hogy mért volt szükség a provizóriumra. Mert hogy provizóriumot venni igénybe nem helyes, az kétségtelen. A két állam nagyhatalmi állása feltétlenül megkívánja a kölcsönös bizalmat és kölcsönös egyetértést, a nagyobb emóció nélkül való békés megegyezést. E sajátosságok a külföld előtt növelnék tekintélyünket, mi bennünk pedig fokozná az önbizalmat. Képzelték tehát, hogy a 67-es alapnak s a két állam nagyhatalmi állásának, tekintélyének egy igaz barátja sem fogadja szívesen a provizóriumot. Mert elvégre is, a provizórium csak amolyan toldozgatás-foltozgatás, elhalasztás az alapos munkának, a 67-es elvek újabb szankcionálásának és keresztülvitelének.

De hát szükség van a provizóriumra. Igénybe kell venni, mint sürgős mentőeszközt, a dualizmusnak egyedüli időleges megmentőjét.

A magyar államot s annak kormányát gáncs abszolute nem érheti. Mi készen állottunk s készek lettünk volna az egyes javaslatokat a kellő időre törvénybe iktatni. Van hozzá munkás kormányunk, a kormányunk pedig kétségtelenül nagy munkájához erős pártja. A mi viszonyaink rendezettek, békések. A komoly parlamenti tárgyalásoknak nálunk akadálya nincs.

Egészen másképpen van a dolog Ausztriában. Bizvást elmondhatjuk, hogy egyedül Ausztria viselkedése provokálta a provizórium igénybevételét. Ott a viszonyok szinte elzúllódtak s olyan torzképet alkotnak, a mely senkinek sem vonatja magára a tetszését. Határozott, erős parlamenti többség nincs s az egyes pártok eszeveszett, durva viaskodása a Reichsrath minden egyes ülését a botránnyok nivójára süllyeszti le.

Ez a Reichsrath küldött ki egy kvóta-bizottságot, a mely a mi bizottságunkkal hosszasan tárgyalta. A kvóta-tárgyalások — mint tudjuk — eredményre nem vezettek.

A magyar kormány és a magyar kvóta-bizottság a lovasias és az igazságszerető magyar nemzethez méltóan, elmentek a legvégső határig. A jelszó az volt, hogy semmi jogtalant el nem fogadunk, de semmiféle méltánytalan kivánságnak eleget nem teszünk. Kétségtelen, hogy az osztrákok tulkövetelők voltak, mert hisz ellenesetben a megegyezés létre jött volna.

Hogy tehát provizóriumot kell igénybe venni, annak Ausztria bomlott viszonyai az okozói.

Már most csak az a kérdés, hogy keresztül vihető-e a provizórium-javaslat?

Magyarország óriási többsége feltétlenül hiva a 67-es alapnak, a dualizmust az eddigi formájában minden körülmények között fenn akarja tartani. Semmi kétség, hogy a javaslat nálunk keresztül megy s a rendes időre törvény is válik belőle. De mi lesz Ausztriában? Ott, a hol folyton ellenünk agítálnak s a hol úgy látszik megfélemlenek Magyarországot és Ausztria nagyhatalmi állásának érdekeit? A józanabb elemnek győzedelmeskednie kell, mert az az örökös viszály nem vezethet jóra. Minket a káröröm foghatna el; vigadhatnánk a szomszéd vajudása fölött s az ausztriai jelenségeket felhasználhatnánk a saját állásunk megerősítésére. Hadd veszekedjenek, rugják, mardossák egymást. Mi majd csak csendesen tovább dolgozunk, munkálkodunk s erősítjük hazánk pozícióját.

De nem úgy! Más kárán, más baján nem örvendünk. Minden jó magyar, aki a közönségi viszonyból folyó nagyhatalmi állásnak horderejét a mi hazánkra fel tudja fogni, azt óhajtja, hogy Ausztriában is helyre álljon a béke.

Egymás mellett békességben, egymás jogait, függetlenségét tisztelve, egymás javait meg nem kívánva, munkáljunk tovább a világpolitika javára.

Reméljük, hogy a szomszéd állam érett megfontolás tárgyává teszi a saját zúllott viszonyait s a maga érdekében nem fog akadályokat gördíteni a provizórium elé.

*

A provizóriumra vonatkozó törvényjavaslat így hangzik:

I. A provizórium Ausztriával.

Törvényjavaslat

az 1878. XIX. törvénycikk hatályának a magyar korona országai és öfelsége többi királyságai és országai között fennálló vám- és kereskedelmi szövetségnek, az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbításáról s az utóbbival összefüggő ügyek ideiglenes rendezéséről.

1. §. Az 1867. XII. t. c.-ben közösöknek elismert állami ügyek terhehez való hozzájárulás arányairól szóló 1878. XIV. t. c.-nek az 1887. évi XXIII. t. cikk 1. §-a szerint 1897. évi december 31-én lejárató hatálya az utóbb idézett szakaszban foglalt módosításokkal 1898. december 31-éig meghosszabbítatik.

Ugyancsak 1898. december 31-éig meghosszabbítatik a magyar korona országa és öfelsége többi királyságai és országai között fennálló, az 1878. évi XX. t. c.-be iktatott és 1887. XXIV. törvénycikkkel meghosszabbított, illetőleg az utóbb említett, nemkülönben az 1891. XXIX., az 1892. XVIII., az 1893. XLI. és az 1897. VIII. törvénycikkkel módosított vám- és kereskedelmi szövetség. Ehhez képest az e szövetségnek az 1896. évi folyamán az 1898. január 1-ére történt fölmondása úgy tekintendő, mintha az 1899. január 1-ére történt volna.

Végül az 1898. december 31-ig meghosszabbítatik az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló 1887. évi XXVI. t. c., nemkülönben az 1890. évi XX. és az 1892. XV. t. c. hatálya is, a pénzügyminiszter pedig felhatalmazatik, hogy ezt a meghosszabbítás folytán szükséges egyezményt az osztrák-magyar bankkal megköttesse és hogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyminiszterével megegyezhessen az iránt, hogy az osztrák-magyar bankot cselekvőleg illető, eredetileg 80 millió forintot tevő államadósság tárgyában az 1887. évi XXVII. t. c. alapján megkötött egyezmény hatálya 1898. évi december hó 31-ig meghosszabbíttassék, illetőleg az ez egyezmény III. cikkében foglalt határozatok végrehajtása egy évvel elhalasztassék.

Az előző bekezdésekben megjelölt ügyeknek ez a szabályozása csak azalatt a feltétel alatt lép érvénybe, ha a megfelelő azonos határozatok a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban is törvényerőre emelkednek, elveszti pedig ez a szabályozás hatályát 1898. december 31-ike előtt is abban az időpontban, a melyben ezeknek az ügyeknek végleges törvényes szabályozása hatályba lép.

2. §. Jelen törvény 1898. január 1-én lép hatályba, végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

Budapestben, 1897. évi október hó 12-ikén.

Báró Bánffy Dezső,
magyar királyi miniszterelnök.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Feledve hát...

Feledve hát mégis a sok szó, ígéret,
 El tudtat tagadni bited, esküvéseid,
 Azt kérdezem tőled fájó zokogással,
 S belesir a lelkem.
 Boldog vagy-e most már, boldog vagy-e mással?

Szét tudtat taposni üdvöm, boldogságom,
 Volt lelked szétzörni fényes tündér álmom.
 Azt kérdezem tőled fájó zokogással,
 S belesir a lelkem.
 Boldog vagy-e most már, boldog vagy-e mással?

Nem vádolkak érte, nem hányom szemedre,
 Gyenge volt a szíved még a szerelemre.
 Csak azt kérdezem tőled fájó zokogással,
 S belesir a lelkem.
 Boldog vagy-e most már, boldog vagy-e mással?

Eichardt Károly.

AZ ANYA KIVÁNSÁGA.

Az öreg Korombáziné mielőtt elköltözött volna erről a forgó sártekeről, melyet Zeusz bocsokra talpáról rugott le a két világ közös kúszóbéról s talán már az új haza szellemeinek batása alatt ágyához hívatta egyetlen fiát s arra kérte, hogy utolsó perceit tegye könnyűvé, ígérje meg, hogy a papi pályára fog lépni. És a mindenkor szófogadó fiu anélkül, hogy a körülményekkel számot vetett volna, a pillanat különös batása és az anyját illető szeretet sulya alatt rámondta:

— Igen anyám! kérésed teljesíteni fogom.

S azok a bágyadt szempillák talán épen erre vártak még, nyugodtan csukódtak le a hosszú álomra.

De ha ekkor valaki abba az ifju szivbe beletekint, azt olvasta volna ki belőle, hogy nincs az ég alatt oly nagy áldozat, melyet egy anyának utolsó kéréseként megtagadni lehetne. Persze azt nem is sejtette a haldokló, hogy mit kívánt azzal és bizonynyal csak a jóakarattal vezette a kérésre. Talán azt hitte, hogy azon a pályán jobban az ég oltalmába lesz ajánlva s nem fog úgy járni, mint két idősebb fia. Az egyik ügyvéd, a másik orvos volt és mindkettőt pályája kezdetéről szólitotta el a halál anyyala. A szorgalom meg volt a fiában, az elhatározást pedig biztosította a visszavonhatlan ígéret. Csak annyit irt annak a szőkehajju, égszemű kis leánynak, hogy haldokló anyjának utolsó kívánsága örökre elválasztotta őket egymástól s ezért igyekeztek elfelejteni. A gyengébbtől kívánta, hogy tegye meg azt, mire ő nem képes. Felejtse el az első igazi szerelmet, melynek minden egyes mozzanata oly édes, oly mesterkélt és oly ragyogó, mint a barmatesebben megtört nap sugar. Nem lehet azt eltörölni, a mi véve van. Az emlékkövek betűiről elmosódhat az aranypor, de a betűalakok csak a kő porladásával semmisülnek meg. Hányszor, de hányszor tévelyedett el gondolata a csillagos homokú Dráva partjára, midőn a zordon szeminarium falai közt az álvők virasztójaként számlálgatta az éjjeli órajelzéseit. — A visszaemlékezés színtere egy hosszan elnyúló fáskert volt, mely csaknem a folyam partjáiig nyulott el. Egész jól elhalasztott oda a víz loesogó beszéde, a mint a malom hajtókerekeinek deszkáiról buk-dácsolva visszabullottak és sietve futottak tova a tömeggel. A pásztor furulyájának bus hangja — melyet a szellő hozott által a tulsó partról — úgy tűnt fel, mint valami földre tévelyedett pici anyagnak siró éneke. Együtt hallgatta ő ezt azzal a kis szőke lánnyal, ki maga volt az ártatlanság és szelidség megtestesülése. A csillagos ég is reá emlékeztette, melynek fürdő képmását mesélve szemléltették a vizitükében. Hát a csolnakázás, virágszedés, fűszállakból jóskoszorú készítés és számtalan apróbb mozzanat, melyek a szívéletében mind esemény számba mennek.

Valami sajátos van az ilyen emlékekben: fájók és mégis édesek, elmúltak és mégis elmulhatlanok, mert a lélek képes mindig újabb és újabb színes felvételt készíteni belőlük. Ezek multak már el, de a feledés roszdája nem tudott hozzáférni az emlékek megrongálásához.

A Korombáziné kívánsága beteljesült. Fiából pap lett. Egy kis városnak szük szobáját nyerte otthonul. A kis kápláni szoba teljesen elegendő volt vágyainak befogadására. A csendesség és magány fölkelhető volt benne, ezeknél pedig barátságosabb lakótársakat nem kívánt. Zavartalanul lapozgathatta vaskos könyveit, melyek mindenkor szórakozást nyújtottak. Az asztalon feküdt Lavater műve, melyben az örökkévalóságról fentartott eszméi voltak letéteményezve. Ehhez fűzte ő is elmékedését, mely elágazásában oda vezetett, hogy nem is olyan nagy áldozat egy anyának végső órájában tett kívánságát a földi élet mikéntjén bármily alaku változtatást tenni, mivel a szellem örök élete, mely a porlandó test halála után következik be — melyhez a földi szereplés valósággal pillanatnyi tartamu — a tisztább örömek végnélküli örömeivel nyújt kárpótlást. Egészen belemélyedt az elmékedésbe. Az idő már üregedni kezdett. Kün sikoltozott a hideg szél s vad haragjában össze-vissza csapkodta az esőcsöppeket. Megmegezzent az ablaktábla, mintha zörgettek volna. Előbb csak a szél nyugtalankodott, utóbb azonban csakugyan kopogás hallatszott rajta.

Csaknem sirva felett a külső hang, midőn tudakozódott kiléte és szándéka felől. Beteghez hívták. Egy haldokló kívánt megtszólni. A főnöke már aludt, de megkülönböztetve is reá tartoztak az ilyen szolgálatok, tehát ellátta magát a szükségesekkel és követte vezetőjét. Sötét volt, a szél dühöngött s az eső esett. Egy nagy földszintes épület előtt állottak meg, melynek vas-kapuja a csengetésre megnyílt. Egy hosszú folyosóra vezetett a bemenet, melyen egymásután következtek az ajtók feliratos táblákkal. I. osztály, II. osztály... iroda, főnöknő stb. Még akkor nem tudta, hogy tulajdonképpen, hol jár, csak midőn elébe jött egy apáca, bő két zubbony volt rajta s könnyes szemekkel elmondta, hogy egy köztűlök aligha eléri a reggelt s a szentségekhez

Ujdonságok.

Bucsu Gerevics Gusztáv igazgatótól.

Gerevics Gusztáv kir. igazgatótól, ki az utolsó hat esztendő alatt a zombori áll. főgymnáziumnak állott az élen s kinek öfélére 35 esztendői tanári és igazgatói működése után f. évi június hó 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy saját kérelmére nyugdíjba helyezessék, a zombori áll. főgymnázium tanári testülete és ifjusága e napokban bucsuzott el. A tanári kar f. hó 10-én diszes albumot nyújtott át neki emlékül, 12-én este pedig az Elefánt vendéglő nagytermében lakomat rendezett a tiszteletére. Az album, mely a testület tagjainak névaláírással ellátott arcképeit foglalja magában, kemény sajtolt bőrből van kötve s kívül középtűt az ünnepelt nevének kezdő betűiből alakított aranyozott bronz monogrammal s a sarkokon ugyanolyan anyagu áttört gombokkal díszítve. A lakomán, mely az ünnepeltnek kívánságára csupán kártyásainak, barátainak s a tanítványokkal szorosabb kapcsolatban álló férfiaknak szűkebb körében folyt le, a gymnázium tanári testülete nevében Jeszenszky Dezső, a városi felső kereskedelmi iskola tanári kara nevében pedig Trencsényi Károly bucsuztatta el meleghang, tartalmas beszéddel a távozt, ki megbatva mondott köszönetet nem csupán a két testületnek, hanem külön-külön Fejér Gyula apátplébánosnak, Vukicsévits Miklós szerb tanítóképző intézeti igazgatónak s megjelent barátainak is az iránta tanúsított kitüntető figyelmért. A megindult felköszöntők változatos sora és a cigánybanda szebbnél szebb magyar nótái csakhamar vidámmá változtatták a borongó hangulatot, mely az alkalom természetes következményeképp kezdetben uralkodott a szíveken. Az ifjuság e hó 13-án az intézetben bucsuzott el volt igazgatójától. Érzelmeket kibívezey Kálmán VIII. oszt. t. tolmácsolta. Azonkívül táviratban vettek bucsut tőle a gymnázium azon volt tanárai, kik alatta szolgáltak. A közoktatásügyi miniszter pedig „elmulaszthatlan” kötelességének tartotta, „hogy őszinte elismerésnek adjon kifejezést azért a hasznos munkálkodásért, melyet a tanítvány érdekében úgy is mint tanár, úgy is mint igazgató 30 évi — áll szolgálatban töltött — buzgó működése idején keresztül kifejtett”. Részünkről is legjobban kívánataink kísérjék őt a jól megérdemelt nyugalmába.

Főgymnáziumunk jubileuma.

Folyó évi november 11-én lesz 25 éve annak, hogy a zombori m. kir. állami főgymnázium az 1868. 44. t. 17. § értelmében felállított és megnyitott. Egy negyedszázad oly művelődési tényező életében, mint a minő egy főgymnázium, tekintélyes idő s méltó arra, hogy megfelelő ünnepséggel megörökíttessék. Ily ünnepélyre készül most — mint értesülünk — a főgymnázium tanári kara és ifjusága. A jubilaris ünnepség a megnyitás napján, november 11-én, lesz. Megnyitja a helybeli r. kath. templomban tartandó háladási istentisztelet, mely után a város háza dísztermében foly le a tulajdonképeni alkalmi ünnepély megnyitó-, ünnepi beszéddel, alkalmi szavallattal, ének- és zeneszámokkal. Ugyanezen nap estején táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez a főgymnázium ifjuság, melyben városunk nevesebb nótáigazgatói közti is részt vesznek többen, kiket épen a napokban kér fel a közreműködésre az erre kiküldött rendező bizottság. Ugyanezen a jubilaris készülékek egyidejűleg — mint halljuk — a főgymnázium egykori tanítványai körében az iránt is mozgalom indult meg, hogy az iskola 25 éves fennállásának emléke valamely ösztöndíj-alap gyűjtésével tétessék maradandóvá. Az ilyen módon összehozott összeg, mint „Főgymnáziumi jubileumi ösztöndíj-alap”, az intézetben végzett s felsőbb tanulmányokat folytató jeles ifjak jutalmazására lenne fordítandó. Mindenesetre derek és szép gondolat s ha megvalósul, a miiben ketelkedni talán alig lehet, méltó lesz a tett az azokhoz, kik a negyedszázados intézet falai között nyerték első nevelésüket és kiképzésüket. A részletes műsort, melynek összeállításán most dolgozik a rendezőség, rövid idő múlva közöljük. Addig is már ez alkalommal felhívjuk olvasóink figyelmét és meleg érdeklődését az ünnepély iránt, a melynek emelésére a tömeges megjelenéssel hozzájárulni, úgy hisszük, úgy városunk közönségének, valamint a környéknek is erkölcsi kötelessége.

kíván járulni. Akkor tudta, hogy egy nevelő-intézetben van, melyben hat apáca egy főnöknő vezetése alatt leány növendékek tanításával foglalkozik. Csaknem a folyosó végén nyitott fel előtte egy ajtó a főnöknő. Ott fektűt a beteg s mellette imádkoztak a többiek. Az asztalon égett a kis éjjeli lámpa, mely rózsaszín homályt árasztott szét a szobában. A szép haldokló aludni látszott. Hamarabb el lehetett volna hinni felőle, hogy felült szálta le, mint hogy csak még föl fog szállani. Valóságos ígéret rejlett halvány arcában, melyre két rózsát tülletett a láz. Szétbontott aranyos öltöke hajtá nimbusznak látszott, minő a szentek fejét köríti. Nem úgy nézett ki, mint más haldokló. Midőn fölfonta két szeméről azokat a kis szemeledeket, oly nyugodtan nézett, mintha szokásos esteli álmához készűlne. Halkan kezdett beszélni, de azon az édes lány hangon már észre lehetett venni, hogy miként küzd fel magát a lélek ereje a halál leheletétől bűledező test föl. Gyönni kezdett, de azt nem tudta, hogy kinek. Elmondta, hogy van egy nagy bűne, csak egy, ez is azért van, mert szeretett és az nem más, mint tiszta szerelme. Egy ifju birta szerelmét, kit azonban felsőbb hatalom, az anyai iránti szeretet és engedelmség e földön elválasztott tőle, de most érzi, hogy vágya teljesülében van, mert eljut oda, ahol a viszontlátásra való várakozás sokkal könnyebb. Még suttogott valamit ajka, talán, hogy szánja és bánja bűneit, de azt már nem hallotta a fiatal káplán. Azt sem vette észre, mint szállt el egy mély sóhaj alakjában a föl vágyódó lélek, csak azt hallotta és azt érezte, hogy könyei, mint a nyári záporosó hullanak, ömlenek. És a könyek árán oszladozni kezdett az a sötét felhő, mely szívet úgy összeszorította. Letérdelt és imádkozott sokáig, áhitattal, majd fölállt, egy bucsu pillantást vetett az aludni látszó szép öltöke leányra, megtörölte szeméit és csendesen, nehogy meghallják, a fölibe sugta:

— Itt hagyta szép lélek... követni foglak.

Sesztay Emil.

Kinevezés. Szabadkai kir. ügyészé nem Lázár Márton, — mint tévesen írjuk — hanem Ringhoffer Lajos, zentai kir. járásbíró nevezetett ki.

Anyakönyvi felügyelő Zomborban.

Kostyal Ferenc, szabadkai anyakönyvi felügyelő tegnap Zomborban időzött. D. e részt vett a jegyzői szigorlatokon, mint a vizsgáló bizottság tagja, d. n. pedig megvizsgálta a megyei levéltárban az anyakönyvi másolatokat.

A jegyzői szigorlatok eredménye. Tegnap és tegnapelőtt tartották meg a jegyzői szigorlatokat Karácson Gyula alispán és Vojnits István főjegyző elnökelete alatt. Tegnapelőtt volt az írásbeli, tegnap a szóbeli. Összesen heten vizsgáltak, névszerint: Kolling Márton, Szigety Kálmán, Martin József, Fülöp Kálmán, Mily György, Nagy Csizrok Károly és Czabafy János. Mind a heten sikerrel tettek le a vizsgát.

Tanítók közgyűlése. A Bács-Bodrogh megyei apatini kerületi községi tanítói kör folyó évi október hó 20-ik napján apatinban tartja rendes őszi gyűlését. A gyűlés sorrendje: I. Gyakorlati tanítás. Tárnya: egy olvasmány tárgyi kezelése. Előadó: Kleiner József. II. A múlt őszi jegyzőkönyvnek felolvasása. III. A következő tétélek tárgyalása: I. Mennyiben befolyásolja, illetőleg hátrálja a népoktatási intézetek felügyeletének mostani módja a tanítás és nevelés eredményét és miképpen lehetne az esetleges hátrányos befolyást elhárítani. II. Tekintve azon körülményt, hogy az iskolai hatóságok némely tagjai különböző alkalommal, de leginkább az évi zárvizsgálatokon, sokszor részint jogosulatlan, gyakran a tanítás illető fokán egyáltalában el nem érhető, részint egészen törvényellenes igényekkel lépnek fel a tanítóval szemben, a mely igények ki nem elégítése igen gyakran előforduló esetek, egyben feltüntetendő az ezekkel szemben a tantestületek részéről, folyamatba teendő eljárás. III. Mit tehet a népiszkola, tekintettel a mindinkább terjedő elégedetlenséggel szemben, mely sok helyen a pazarlásban van párosulva, a takarékosra való nevelés szempontjából. IV. A tavaszi gyűlés helyének kijelölése. V. A tavaszi gyűlésen tárgyalandó tétélek kitűzése és a munkálkodók kijelölése. VI. Tagdíjak lefizetése és nyugtázása. Az ülés délelőtt fél 9 órakor veszi kezdetét. A távolmaradó tagok távolmaradásukat f. évi október hó 30-ig annál is inkább mentse ki, mert ellenkező esetben a választmány az alapszabályok, valamint az ügyrend ide vonatkozó pontjait fogja alkalmazni. Az ujonan alkalmazott állami és községi tanítók az alapszabályok 2. §-nak a) pontja értelmében felhívottak a körbe való belépésre.

Jókai és a nazarénizmus. Jókai Mór a Magyar Hirlapban közölt egyik tárcáikében így ír a nazarénizmusról: „A nazarénuság Krisztus tanaira bivatkozok, melyeket a szabadló Péter apostolhoz intézett: „aki fegyverrel öl, fegyver által hal meg.” Hiszen ebben a mondatban Krisztusnak épen az ellenkező intés foglaltatik, mint amit ők belemagyaráznak; ha az ellenségnek, aki fegyverrel öl, fegyver által kell meghalni, akkor azt a fegyvert bizonyára nekünk megadott hazafiainak kell a kezünkbe fogni; mert a bűvélybe dugott kard senkit le nem vág, a szegre akasztott puská senkit meg nem lö. Különösen ránk magyarokra nézve veszedelmes ez a tévelygés; mert a magyar ifjunak csak a között van választása, hogy a „saját hazáját” szolgálja-e fegyverrel három esztendőig, vagy az „idegent” tíz esztendőig? A prófuna kemény; de a muszka kétszerüstül még keményebb. Ha el hagyják foglaltatni a hazátokat a muszával, azért mert fegyvert nem akartok fogni, az majd elvisz benneteket a Kaukázusba, ahová a saját „bezzopocójait” toloncozza, akik szintén nem akarnak se papot, se káplárt ismerni: ott azután válogathattok benne, hogy a farkasok és medvék marcangoljanak-e össze, vagy az abczások kaszaboljanak le, — fegyverrel ellent nem állván. — Amíg „mi” kezünkben tartjuk a fegyvert, addig szent a béke; amint „mi” letezzük a kezünkben a fegyvert, megkapjuk a háborút.”

Hymen. Bácskay Béla apatini I. segédjegyző s anyakönyvvezető-helyettes, lapunk buzgó munkatársa f. hó 9-én költözött hazasságot Fauszt Paula kisasszonnyal, Fauszt János apatini polgári iskolai tanár leányával. A polgári házasságkötést Jellmann József községi jegyző végezte a zászlókkal és virágokkal gyönyörűen díszített községi tanácssteremben a diszes fogatokon érkezett lakodalmi vendégek s a nagyszámú nézőközönség jelenlétében. A házasságkötés befejeztével az anyakönyvvezető meleghangú válogatott szép szavakkal üdvözölte a nem várt fogadtatástól meghatót ifju párt. Innét az egész menet a templomba hajtatott, ahol óriási nézőközönség várakozott a fiatal párra. Az egyházi funkciót Zitti Róbert kalocsai kanonok és Kalocsa város plébánosa, a vőlegény közeli rokona végezte, s ki szintén remek beszéddel s magas szónoki tehetségről tanuskodó díszes szavakban s rokoni szeretetből eredő beszéddel mondott. A násznépnek a templomi be és kivonulása alkalmával az ottani dalárda két kitűnő hangja tagja énekelt orgona kíséret mellett. A násznagyok voltak a vőlegény részéről Jesei Henrik apatini járási szolgabíró, a menyasszony részéről Milla Márton apatini elemi iskolai igazgató. Az esküvőt lakoma követte, mely a legjobb hangulatban folyt le s a késő éjjeli órákig tartott.

Acetilen-világítás. Oesterreicher és társa budapesti acetilengáz-fejlesztő-gyár f. hó 20-án az „Elefánt” szálló helyiségét acetilennel fogja kivilágítani, mely alkalommal bemutatja az acetilengáz egyszerűségét és célszerűségét. Amint halljuk, a fenti cég a városhoz igen kedvező ajánlatot tett, melyen a világítást ugyanabban az árban elfogadják, a mibe eddig a petróleumláng került. Legutóbb Szegedre lett bemutatva az acetilen, melyről az ottani lapok igen elismerően írnak.

Bucsubál. Az új-verbázi kaszinó f. hó 17-én saját helyiségében az egyleti könyvtár javára bucsubált rendez. Mintán külön meghívók nem küldetnek szét, a rendezőség ez uton bátorodik a mulatni kívánó t. c. közönséget tisztelettel meghívni. Beléptidij: személyijegy 80 kr., családijegy 2 frt.

Sikerült mulatság. Folyó hó 3-án este a torzai haladókör helyiségeiben tartott bucsubál minden tekintetben kitűnően sikerült; idegenek (főleg halasiak) igen sokan voltak. Feszeten jövedv mellett kivilágos kivirágított tartott ki a közönség.

Új ügyvéd Ujvidéken. Ujvidéken dr. Kovács Bódog ügyvédi irodát nyitott.

Eljegyzés. Gergely Pál, bács-topolyai lakos eljegyezte Förgeteg Ilona kisasszonyt Szegedről.

Épülő vasuti feljáró. Torzsa község a vasuthoz vezető kőutat már építeni kezdi és a földtöltés be is van már végezve. Ezen munkát azonban szükségessé tette a falu kellő közepén állott százéves alapítási emlékszóbrót helyéről elmozdítani, de méltó helyet találtak neki a község háza előtt, hogy a jövő nemzedéknek hirdesse emlékét.

A Zomborban elfogott rablógyilkos.

Lapunk olvasói emlékeznek még arra a szenzációs gyilkosságra, amely Budapesten a Népszínház-utcában történt. Haas Wolf Leó órást meggyilkolták a boltjában. A gyilkos valami Tanaszkovits Száva szerb katonaszökevény volt, aki a gyilkosság után azonnal elutazott Budapestről Szabadkára, onnan pedig Zomborba jött. A mi rendőrségünk fogta el itt Zomborban, épen mikor tovább akart utazni. Ebben a szenzációs bűntényben tegnapelőtt kezdte meg a budapesti büntető törvényszék a végtárgyalást. A vádhatóság gyilkosság és rablás büntetése miatt kéri Tanaszkovitsot megbüntetni.

Diszokmány. A szabadkai önkéntes tűzoltótestület folyó hó 11-én adta át küldöttségileg Schmausz Endre főispán és Mamuzsits Lázár polgármesternek a testület által készített s a város színeit viselő táblába köttetett impozáns diszokmányt, melylyel a szab. önk. tűzoltótestület örökös tiszteletbeli tagjaivá lettek a folyó évi február hó 14-én tartott közgyűlésen megválasztva. A harmadik diszokmányt a testület f. hó 17-én fogja ugyancsak küldöttségileg ifj. bajsai Vojnits Sándor megválasztott tiszteletbeli tagjának ünnepélyesen átadni.

Örült az állomáson. A szeged-rókusi állomáson nagy izgalmat okozott egy zentai fiatal ember a viselkedésével. Hirtelen kiabálni kezdett az utasok között s folyton az égre mutogatva, érthetlen szavakat hadart. — Örült, örült! — kiáltották. Bende t. alkaptány kérdőre vonta a fiatal embert, a ki elmondta, hogy Mérey Dezső a neve, zentai illetőségű. — Aztán miért kiabál itten? — Nincsen rendben a fejem, kérem alászan — mondta meglepő őszinteséggel. Bevitték a kórházba. A rendőrség különben azt hiszi, hogy csak szimulálja az örültséget a foglalkozás nélküli fiatal ember s földel alá akar kerülni. A kórházban is folyton szavalta a remekírókat görögül, latinul, s különösen a biblia tétélei ellen kelt ki hangos szóval. Az orvossal elég értelmesen beszél a 18 éves diálegény, a kiről kiderült, hogy a bódmezővásárhelyi gymnázium tanulója. Onnan szökött meg és Zentára igyekezett, a hol jómódu szülei laknak. Családját a kórházból értesítik az elmezararodott fiu sorsáról, a ki jelenleg megfigyelés alatt áll.

A fátol ártalmassága. A fátol viselete, úgy látszik, nem minden veszedelem nélkül való. Egy amerikai szemorvos érdekes megfigyeléseket tesz közzé, a melyek azt bizonyítják, hogy a fátolviselőt a látóidegeket nagy mértékben rontja, fejfájást okoz, gyakran szédülést, nem ritkán élmégyést idéz elő. Ezek a következmények annak a megerősítettségnek tulajdonítandók, a melyet a szemnek ki kell fejtene, hogy a fátol sűrű szövétén keresztül láthasson. Az orvosok sokat foglalkoztak már a vállfűzőhordás ártalmasságának kérdésével, most meg már a fátol viseléses voltáról beszélnek. S a nők ijedten kiáltanak föl: Az Istenért, hát mit akarnak nekünk meghagyni?

Vasuti baleset. Vasuti balesetről értesítik lapunk Szabadkáról. Vasárnap délelőtt a Zimonyból Szabadkára induló 2097. sz. tehervonat földaléomás következtében Karlovánál kisisiklott. Kilenc kocsi a vasuti töltésre zuhant. Emberéletben nem esett kár. Óriási erőmegfeszítés után sikerült a kisisiklott kocsikat d. u. 3 órakor rendbehozni s a tehervonat d. u. 4 órakor két órai késéssel Szabadkára szerencsésen berohogott.

A legolcsóbb ebéd. Londonban egyik félreeső utcájában, a Whitechapel templom közelében, van a világ legolcsóbb vendéglője. Tizenkettő és két óra között a szegények ezrei tolonganak a pincehelyiségekbe, hogy elköltsék nagyon szerény, de a lehető legolcsóbb ebédjüket. A munkanélküli iparos, kis hivatalnok, házaló, utcagyerek s a jó isten tudja, miféle szánandó teremése az uristennek, ott találkozik össze, helyet foglal az óriási koralaku asztalnál s megkezdődik az ebéd. Az asztal közepén hatalmas edényben főzelékből és borjumból álló keverék van, melyből minden vendég tetszése szerint vehet ki magának. Fizet pedig az egész ebédért egy sout (egy krajcár), hozzá még vizet is kap, melyet egy állítanak oda, minden vendég tányérja mellé. A vendéglős az ebéd végeztével azonban megkívánja vendégeitől, hogy maguk mossák meg tányérjaikat s evőkészletüket, a mit azok természetesen szívesen megtesznek.

Félelemből a halálba. Lőrincz István, Mácskovics Titusz szabadkai mérnök szolgáját az a szerencsétlenség érte hétfőn, hogy a gazdája által rá bízott 40 frtot megmagyarázhatlan módon elvesztette. Ezt a szerencsétlenséget Lőrincz annyira szívére vette, hogy kedden délelőtt pisztolyal meglötte magát. A golyó azonban nemesebb szerveket nem sértett meg s összeroncsolva a halvált kulcsontját, a balváll felső részén megakadt. Állapota bár súlyos, életben maradáshoz van remény.

Angol ítélet. A londoni bíróság előtt a napokban következő pör folyt le: Egy asszony bepanaszolta és megbüntetni kérte a cselédjét.

A bíró: Mit követett el?
Panaszos: Azért kívánom megbüntetettetni, mert rájöttem, hogy mindennap bejár hozzá a szeretője — egy rendőr.

A bíró: Hiszen az nem baj. Minden leány szerelmes. És a rendőr nem csinált ott semmi botrányt.

Panaszos: Semmit.
A bíró: Akkor hát mi a kifogása ellene?

Panaszos: Nem is bánom én, ha a cselédem szeretőt tart, de legalább gránátos lenne és nem rendőr.

A bíró: Ön így gondolkozik? Ön panasza jön a helyett, hogy örülne annak, hogy egy becsültes rendőr, miután a nyilvános rend őrzésében kötelességét elvégezte, szerelemből az ön házat kezdő őrizni. Megbüntetem önt ezért egy font sterlingre, a melyet cselédjének tartozik kifizetni — jutalmul.

A királyné keztű. Margit olasz királynéról kedves kis anekdotát beszélnek mostanában. Rövid idővel ezelőtt a királyné megbízott egy kis parasztleányt, kötne neki egy pár selyemkeztűt. A költségeket az uralkodónó viselte. A meghatározott napon a felséges asszony megkapta a gyönyörűen s nagy gondal elkészített keztűt. Néhány nap múlva a királyné viszonzta az ajándékot — s két keztűt küldött a kis leánynak; az egyik pénzzel, a másik cukorkával volt tele. Egy

kis levélkét a parasztleányt örömet. Hang „Kedves királya papa a pénzsz

Mű

A „Va 17 képpel, s zsebet királyi eddig kiadatlánál.” Költemény tett boldogságot Akadémiai álmazott pályán „Dardentor” kiadás eredeti től. — „A Képesti palotáján” — „Tapa l’oeil” — „Kondor Gusztapesten” (ké — „Az új tő összehittközése Irodalom és m játék, Képtan A „Vasárnapi frt, a Politikai hető a Frankl IV., egyetem- pes Néplap” a félévre csak

Olcsó

a Franklin-Ta kötet (376—3 deti és fordított kotnyeles bohó vették már. Eg Most Mathews megbázasodásá helyzetekkel, ő idején a Vigsz Olvasva, vagy vesztí el határ. Ára 20 kr. — Ily címen Lázár felette értékes t. Az egykoru és adataival állit a nekden gazdag. essayinknek, u Antal tartalmas manapság oly minden mivel lesz, 20 kr-ért ka regényírók egyi regényét Eamon újabb két köteté ez, amint az ir lenséget emelje megrajzolt kora értékesebb alkó Dickens mellett ven való megjele A magyar fordít Béla együttesen 1 frt 20 kr. — istának, Macaula könyvtár ez új kultiválja a külf magyarrá való akiknek lefordít A gyönyörű tan Ára 10 kr. — Munk e régi jele nyait adta ki il odavetett képek, tükörződik. Elsí dokon át uralko dártaívat magas melyekben a nem zik. A továbbiak Commediáról s levőleg neki kösö a világirodalom és a költemény magyarázattal s kitűnően szolgáló

A 3

Ha az ember a nyakára bágott, jól esik visszaide is gyakran előford A sok közöl

Kimertilve, a Az ellenséget alap kényserítették.

Most tehát g erőt, gondolám. gyomrunk ugyan torunk nedűért, után esengtek.

De hol teré Hiszen úgy ki va szegény oláhok, a a „prunya” — s

Bár már meg burgonyával”, no volt. Egy csomó nyugvó helyet ny torok száraz, a kul volna, a víz nagy bebizonyosodott, h Hiába volt pénzár koronákkal, meg Hűséges Péter szó

kis levélkét is mellékelte hozzá, melyben arra kéri a parasztleányt, melyik keztyű okozott neki nagyobb örömet. Hangzott pedig a válasz a következőképpen: „Kedves királynő! Ajándékod sok könnyembe került; papa a pénzes, bátyám pedig a cukorkás keztyűt vette el.”

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” október 10-iki száma 17 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „Erzsébet királyné itthon.” (A királyné Ofelségének két, eddig kiadatlan arcképevel.) — „Merengés.” — „Patak-nál.” Költemények Szász Károlytól. — Regénytár: „Vesz-tett holdosság.” Verses regény. Irtá Erdélyi Zoltán. Az Akadémia által a Nádasdy-féle 100 aranyos díjjal jutalmazott pályamű (Neogróf Antal eredeti rajzaival). — „Dardentor Clovis” Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — „Sollitudo.” Jókai Mór-tól. — „A Károlyi grófok nagy-károlyi várkastélya és pesti palotája” (képekkel). — „Gróf Pálffy Jánosról.” — „Tapa l'oeil.” Párisi tárcalevél. Barabás Alberttől. — „Kondor Gusztáv” (arcképpel). — „Vilmos császár Bu-dapesten” (képpel: Fogadás a budai királyi palotában). — „Az új tüzérkaszánya” (képekkel). — „Az „Ika” összehittése a „Tyria”-val” (Pauer Géza rajza). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakk-játék, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre 2 frt, a Politikai Újdonságokkal együtt 3 frt. Megrendel-hető a Franklin-Társulat kiadói hivatalában. (Budapest, IV., egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a Ké-pes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Olcso könyvtár, szerkeszti Gyulai Pál, kiadja a Franklin-Társulat. A népszerű vállalatnak ismét hat kötete (376—381) hagyta el a sajtót, a következő ere-deti és fordított művek. Pry Pál megházasodott. A nagy kotnyeles bohózatos történetét bizonyára sokan megne-velték már. Egy-egy mondása szinte szálló igévé is lett. Most Mathews egy pompás bohózatban megírta Pry Pál megházasodását. Persze hogy ez is tele van kacagató helyzetekkel, öletés vidámságokkal. A darabot annak idején a Vigszinbázis is előadta és nagy sikere volt. Olvasva, vagy műkedvelők színpadán előadva sem té-veszti el hatását. Mihályi József fordította magyarra. Ára 20 kr. — A magyarság az Árpádok korában. Ily címen Lánzy Gyula egyetemi tanár egy tartalmas és felette értékes tanulmányt írt Árpádok mi veltségünkről. Az egykorú és a történelmi kritika mai számbavehető adataival állítja össze képét, mely élénk, változatos szí-nekben gazdag. Egyike e könyvecske ama ritkán termő essayinknek, melyek a Kemény Zsigmond és Csengery Antal tartalmasságára emlékeztetnek és amelyekben manapság oly ritkán van részünk. Lánzy tanulmánya, minden művelt magyar embernek kedvelt olvasmánya lesz, 20 kr-ért kapható. — Thakeray magyarul. Az angol regényírók egyik legkiválóbbjának, Thakeray hírneves regényét Esmond Henriket közli az Olcso könyvtár leg-újabb két kötete. Anna királynő ezredesének önéletrajza ez, amint az író elkeresztelte, hogy könyvének közvet-lenségét emelje. Hatalmas erővel, őseredeti humorral megrajzolt korszak, egyike az angol regényirodalom leg-értékesebb alkotásainak. Thakeraynak a világirodalom Dickens mellett jelölt ki helyét, akinek valamely nyel-ven való megjelenése igazi irodalmi esemény számba megy. A magyar fordítást hozzá értőn Szász Károly és Szász Béla együttesen végezték. A terjedelmes két kötet ára 1 frt 20 kr. — Johnson Sámuel. A legnagyobb essay-istának, Macaulaynek, a tanulmányai közül való az Olcso könyvtár ez új füzet. E népszerű vállalat előszeretettel kultiválja a külföldi irodalmak jelentősebb alkotásait magyarra való áttüzetését. Macaulay azok közül való, akiknek lefordítása mindenkor nyeresége az irodalomnak. A gyönyörű tanulmányt Aszalay Gyula jó fordította le. Ára 10 kr. — Madár-távtól. Szász Károlynak, irodal-munk e régi jeles munkásának kisebb irodalmi tanulmá-nyait adta ki ily címen az Olcso könyvtár. Pillanatnyilag odavetett képek, melyekben egy-egy mélyes eszme tükröződik. Első részében a magyar költészetben száza-dokon át uralkodó irányok motívumait kutatja; a ma-dártávtól magas szempontjából ama kiváló alkotásokat, melyekben a nemzeti szellem legerőteljesebben nyilatko-zik. A továbbiakban Dante nagy alkotásáról, a Divina Commediáról szól, melynek klasszikus fordítását tudva-levőleg neki köszönheti irodalmunk. Kijelöli Dante helyét a világirodalomban, méltatja nagy művének jelessegeit és a költemény megértéséhez egnéhány jelentékeny magyarázattal szolgál. A tartalmas és olvasmányainkat kinttően szolgáló könyvecske ára 20 kr.

CSARNOK.

A BAKA INKOGNITÓJA.

Ha az ember egy „keservetős” fegyvergyakorlatnak a nyakára hagyott, s „elmultak már minden kínjai”, oly jól esik visszaidézni emléktünkbe a szenvedések közepett is gyakran előforduló mulatságos epizódokat.

A sok közül egyet én is megpróbálok leírni.

Kimertlve, agyonhajhászva érkeztünk meg M. faluba. Az ellenséget alaposan elvertük s teljes visszavonulásra kényszerítettük.

Most tehát pihenhetünk s pótolhatjuk az elvesztett erőt, gondolám. Itt is volt már az ideje, mert tíres gyomrunk ugyancsak rimázkodott táplálékért, száraz torkunk nedűért, fáradt tagjaink pedig nyugvó hely után esengtek.

De hol teremtsük elő mind e szükségleteket? Hiszen ugy ki vannak már fosztva ezek az istenadta szegény oláhok, hogy maguknak is alig maradt valami a „prunyá”-n — szilván — kivül.

Bár már meguntam volt az örökös „marhasültet burgonyával”, no de egyéb hiányában ez is nagyon jó volt. Egy csomó szalma a fa alatt pedig kényelmes nyugvó helyet nyújtott a fáradt tagoknak. De még a torok száraz, a kulacs pedig türes vala. Bor, bor kellett volna, a víz nagyon „fád” ital. Am most nagyon is bebizonyosodott, hogy „a pénz egyedül nem boldogít”. Hiába volt pénztárványítás, hiába volt tele a bugyeláris koronákkal, meg bankókkal, a torok száraz maradt. Hűségés Péter szolgám már összejárta az egész falut,

de csak türes kulaccsal tért mindig vissza. Elbatároztam, hogy magam nézek egy ital bor után. Mert gondoltam, hátha ez a furfangos népség csak azért nem ad semmit sem, még pénzért se, hogy bennünket, katonákat innen kibőjtöljön, megunván már ezt az örökös katona-látogatást; egy tiszt talán jobban imponál nekik, s kiruk-kolnak a kívánt dolgokkal.

Az utcákon, a házakban, a kertekben mindenütt csak egy nyüzsgött a sok katona, civilt alig láthatni, de ime amott az utca közepén egy oláh móca.

Felöltém legbarátságosabb, legrokonszenvesebb ar-comat s úgy közeledtem feléje, s végre hogy még tel-jesebb legyen a hatás, kivettem egy koronát is.

Jóságos arcal szeme közé néztem s gyöngéd, kedves tekintetét vettemm reá, s ime a hatás már is érezhető: a jó oláh mosolyog, karjait leereszti, bokáit összecsapva csaknem „egyenes és fesztelen” állásba he-lyezkedik.

No nézztek csak az atyafi imponálni akar s mutatni, hogy ő is ette valamikor a „császár kenyere”!

— Buncé szóró! Tehát maga is katona volt, nagyon örülök neki! Köszöntöttem oláhu.

— Igen is, hadnagy ur, alázatosan jelentem! Feleli nekem magyarul.

— Hát maga magyarul is tud?

— Hogy ne tudnék!

— No hát akkor, jó ember, mondja csak, hol lehetne itt bort kapni? Nagyon jól megfizetnék érte.

— Hja, ezt magam is nagyon szeretnék szerezni, hadnagy ur! felelte.

— Teremtette, hát maga talán csak ismerős ebben a faluban? Hiszen ide való?!

— Nem a, kérem hadnagy ur.

— Hát hova való?

— Én becei vagyok!

— Becei? ... Hogy az ördögbe került akkor ide, még pedig oláhnak? kérdeztem borzasztóan elcsodálkozva.

Hát kérem alázatosan, én a 6. ezred 5. századánál szolgálok, Daru Mihály honvéd vagyok, — böki ki az én atyafiám széles mosolyra eresztve száját.

— Micsoda? Maga Daru Mihály honvéd az én ezredemből? ... De hát a manóba is, honnan jutott aztán ehhez a rettenetes öltözékhez?

— Bocssáson meg kérem hadnagy ur, már három hete nem száradt meg rajtam a ruha, hát mivel máma pihenő napunk van, gondoltam levelem, kitisztítom be-csületesen s megszáritom, s addig is a házi gazdám ruháját, bocskorát, meg a kalapját vettem fel. No persze, hogy így aztán ebben a gunyában nem ismert meg a hadnagy ur!

— Hogy a kánya rugjon meg huncut bakája, mennyire félrevezetett inkognitójával! — s jóízűt nevetve hazamentem, s nem kerestem tovább bort.

Hispanusz.

Közgazdaság.

Néhány szó a gyümölcsfa ápolásáról.

Az állami faiskolák kivételével alig találunk gyü-mölcskerteket hazánkban olyanokat, melyek igazi szak-értelemmel vezetnének; pedig gyümölcsészetünk eme-lése nemcsak magán, de közgazdasági szempontból is felette fontos. Sok oly területtel rendelkezünk, mely egészen parlagon hever, holott pl. gyümölcsstermelésre az teljesen alkalmas lenne. Nincs meg nálunk a vállal-kozási hajlam s ennek következményeként tekinthetjük azt, hogy ezreket dobunk ki oly gazdasági terményekért, melyek előállításáza hazánkban is könnyen keresztülvihető. Franciaországgal vagy Németországgal hasonlítva össze gyümölcsészetünket, óriási különbségeket fogunk találni ennek kultiválásában. A francia példánál felhasznál min-den talpalattnyi földet gyümölcsstermelésre, mert azt tartja, hogy gyümölcsöt minden talajon lehet termelni; fődolog az, hogy a megfelelő gyümölcsfajta és fajtát helyesen válasszák meg. Ellenben Magyarország még ott sem méltatja a gyümölcsészetet kellő figyelemre, hol az illető hely mára, mint gyümölcsstermelésre nem is volna alkalmasabb; s ha van is egy-két magángazdaságban gyümölcsös, annak ápolásával alig törődnek. Talajmeg-munkálásról, trágyázásról szó sincs; pedig a gyümölcs-fának ép ugy szüksége van erre, mint bármely kultur-növénynek. Ha a gyümölcsfát nem trágyázzuk, jó, szép és egészséges fejlődésű s elegendő mennyiségű gyü-mölcsre nem számíthatunk; míg ellenben a trágyázás helyes keresztülvitelével gyümölcsfánk termőképeségét folyton fokozhatjuk s így gyümölcsösünk jövedelmező-ségét biztosíthatjuk.

A gyümölcsösök trágyázása nem könnyű feladat. Egy helytelenül véghezvitt trágyázás többet árthat, mint használat, így pl. aki augusztusban vagy szeptemberben trágyáz, az önmaga idezi cló gyümölcsösének romlását, s miért? azért, mert az ezen időben adott trágyázás után a fa a tápanyagok bősége következtében késő ősszel bocsját fiatal hajtásokat, melyek azután télen elfagynak. A gyümölcsösök trágyázását két időszakban lehet esz-közölni és pedig vagy októbertől novemberig, vagy márciustól júliusig.

A trágyázásra legalkalmasabb az egyoldalú trágya és pedig chilisáletrom, szuperfoszfát, káli és mész alak-jában. Ezeket használhatjuk a legsikeresebben a követ-kező szabályok szem előtt tartásával:

1. a trágyaanyagokat higitani kell. A higitás víz, illetve trágyalé segítségével történik. A chilisáletromot vízben, a többit pedig trágyalében oldjuk fel;

2. egy felnőt fára számíthatunk: 50 gram chili-sáletromot, 80 gram szuperfoszfátot, ugyanannyi kálit és körülbelül $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ kilogramm meszet;

3. a trágyaanyagokat a fa korona karimájának megfelelőleg elkészített lyukakba öntjük egy öntöző kanna segítségével;

4. a lyukakat, melynek száma egy fa körül 5—14 lehet, egy földfűrő segítségével készítjük el, ügyelvén arra, hogy a fa gyökerei sértetlenül maradjanak s hogy a lyukak oda kerüljenek, ahol a fa hajszálygyökerei a legszamosabbak (a korona kerületének megfelelő kör-ben van);

5. évente csak kétszer használjunk trágyát, mert az erős trágyázás a fát tönkre teheti. Ha tavasszal a trágyázás erős volt, ugy ősszel el is maradhat.

A trágyázás ilyenén keresztülvittele igen jó befolyást gyakorol a gyümölcsfákra s annál is inkább ajánlható, mert aránylag csekély költséggel jár.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Szeretett férjem elhunytá alkalmával az iránta ta-nusított tisztelést, őszinte barátság és igaz részvétnek jóleső jeleiért, melyek ugy Apatin közséje, Apatin izr. hitközsége, egyéb hitközségek és testületek, valamint számos barátaink és ismerőseink részéről nyilvánították, ez uton fejezem ki köszönetemet és hálámat.

Özv. dr. Weidmann Vilmosné.

Szerkesztői üzenetek.

P—r J—f. Új-Szivac. Vörtesy Károly ur ügyvéd Zomborban. Aazonos azzal az urral, a kit Ön gondol. Ő írta az „Alpesek között” e. művet is. Sokat utazik s tapasztalatait igen vonzóan, érdekesen és ügyesen írja le. — Fogadja őszinte tisztelétünk nyilvánítását.

M. Á. „Emlékül” e. verse nem közölhető. Kérünk jobbat.

S. E. Versét és két tárcáját közöljük.

Bandisi. Ideálisan gondolkozó, kedves ember lehet. Az baj, hogy Ön nem szereti. De azért becsülje meg s adja kiméletesen tudására a lesújtó választ. Az igaz szeretet mindig megtisztelő és megbecsülendő. A reménytelenül szerető szív kiméletet és gyöngöséget érdemel.

Próza. A papirkosárba dobtuk. Használhatatlan!

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz-és váltó-ügyvéd.

Laptalajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Az apatini községi faiskolában ez ősszel körülbelül 500 darab kiültetésre alkalmas

platánfa (*Platanis oricutalis*)

kerül eladásra. Darabja 25—30 kr, 4—5 éves.

Előjegyzések alulírott faiskola-kezelőnél tör-ténhető.

Perl Mátyás,

községi tanító.

2—1

3402. szám.

1897.

Pályázat.

Bács-Topolya községben leköszönés folytán üre-sedésbe jött évi 250 frttal díjazott gyalogrendőri állásra alulírott községi eljárással pályázatot hirdet. Felhivat-nak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezüleg írt kérvényüket keresztlevél, magyar hono-ságuk és erkölcsi viseletüket igazoló hatósági, ugy testi épségükéről szóló községi orvosi és eddigi alkalmaztatá-sukat előtűntető egyéb bizonyítványokkal felszereljen ez évi október hó 23-ig annál is inkább benyuj-tani el ne mulasszák, mert később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

B. Topolyán, 1897. évi október hó 11-én.

Jedlicska Mihály,

jegyző.

Fekete István,

bíró.

2137.

kig. 1897.

Árverési hirdetmény.

Alulírt O-Morovica község előjárói által közhírre-tétetik, hogy a község határában mintegy 10,000 katasz-trális hold területen a vadászati jog 1898. évi január 1-től hat egymásután következő évekre folyó évi november hó 17-én d. e. 10 órakor a község-házánál 80 frt kikialltási árban árverés útján a legtöbb ígérőnek haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt mindennap megtekinthetők.

O-Morovicán, 1897. október 2-án.

Kunszabó Antal,

jegyző.

Csákváry Lajos,

3—1

bíró.

10930. sz.

kig. 1897.

Hirdetmény.

A vajszka-bogyáni körjegyzőség megtűresedvén, annak betöltésére pályázatot nyitok.

A folyamodók felhivatnak, hogy jegyzői oklevél, valamint egy szláv nyelv tudását igazoló törvényhatósági bizonylat és eddigi alkalmaztatásukat tanúsító okmá-nyokkal felszerelt kérvényüket hozzám október hó 25-éig nyújtsák be.

Az állás javadalma:
1. középszín fizetés 600 frt;
2. $\frac{3}{4}$ telek föld és szérűskert, melytől az adót a község fizeti;

3. szabad lakás, kerttel.
Hódásghon, 1897. évi október hó 7-én.

Vissy József,

főszolgabíró.

3—2

41272. szám.
alisp. 1897.

Arlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából **folyo évi október hó 28-ik napján (csütörtök) reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívattak.

- 1. A biztosítandó munkák a következők és pedig:
  - A zombor-topolya-adaí törvényhatósági közösen lévő Tornóyos pataki hidnak újbóli építése és a patak völgyében lévő két teljes helyreállítása.
  - Előirányzott költség 1593 frt 23 kr.
  - Letendő bantámpénz 80 frt.
  - Elkészítési határidő 1898. évi február 1.
- 2. Apatin-prigl.-sz.-ivani törvényhatósági műutnak 25-27 km. szakaszan teljesítendő általán terítéssel kapcsolatos hengerezési munkálat.
  - Előirányzott költség 1547 frt 20 kr.
  - Letendő bantámpénz 80 frt.
  - Elkészítési határidő 1897. évi december 15.
- 3. A titeli törvényhatósági kongotegla-utnak fenntartásához szükséges évi 100,000-150,000 drb kongotegla 1898. évtől kezdve.

Tudnivalók.

Az évenként szállítandó mennyiség minden év április hó 1-ig a vállalkozóval közöltetni fog.

Azon esetben, ha a vállalati évek bármelyikében az utak javításának szüksége nem fogrna fenn, vagy az előző évből fennmaradt közelet a tényleges szükségletet fedezné és így megrendelés nem történik, ebből vállalkozó kárterítési igényt nem támaszthat.

Továbbá amennyiben a hozzávetőleg megállapított mennyiségen felül meg nagyobb mennyiség szükségesnek, vállalkozó megrendelésre azt is a vállalati egységárat szállítani köteles.

A szállítandó tegla mérete 20 10 5 cent. Ajánlat 1-3. esetleg 6 evre teendő; az egyesár 1000, azaz egyezer darab után teendő ki az ajánlatban.

A letendő biztosíték 300 frt.

A kongotegla anyag az utakra kiszállítandó, a megjelölendő helyekre le- és öszszrakandó és a kitűzendő határidőben átadandó.

4. A titeli törvényhatósági kongotegla-uton szükséges kijavítási, illetve átrakási munkálatoknak biztosítása, a munkálatok szükséges homokkal együtt. Az évi munka átlaga 4000-6000 m³ méter; előirányzott egyesár m³ méterenkint 28 kr. Letendő bantámpénz 100 frt. Ajánlat tehető 1-3. esetleg 6 evre.

A tényleg végzendő munkamennyiség évenként május hó 15-ig fog vállalkozóval közöltetni.

Azon esetben, ha a vállalati évek bármelyikében utjavítási munka meg nem rendeltenék, ebből folyólag vállalkozó kárterítési igényt nem tarthat; amennyiben pedig a hozzávetőleg megjelölt mennyiségen felül munka rendeltenék meg, vállalkozó azt is köteles a vállalati egységár mellett elvégezni.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, — továbbá az ajánlatok egysege világosan megjelölendő, megjelölés nélkül, hogy a kiterítési határidőn túl beérkező, vagy az előírt köteleket bármely tekintetben nemkülönböztetve, valamint az ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

Azok, kik a felsorolt vállalatra nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánnak pályázni, kötelesek az illető vállalatra névvel fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli arlejtést megelőzőleg letétetni, különben az arlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli arlejtés megkezdése előtt az abban résztvevni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes arlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-nak megfelelőleg kiegészíteni tartozik.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes arlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok az államépítészeti hivatal hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők. Zomborban, 1897. évi október hó 11-én.

KARÁCSON,
alispán.

2-1
2304. szám. kig. 1897.

Pályázat.

Mohol községénél a „Rudolf cs. és kir. korona-herceg” nevű iskolai alapítványi hely, melylyel évi 175 frt segélydíj van öszszekötve, megüritül.

Ugy a község által Magyarország ezredéves fennállása emlékére tett iskolaalapítványi hely, melylyel évi 100 frt segélydíj jár, legközelebb betöltendő léven, felhívattak mindazon tanulók, kik ezen ösztöndíjak egyikét elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket kellően felszerelve alulírott eljárásságnál **folyo évi november hó 10-ik napjáig** annál is inkább beadják, mert a később beérkezett kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Megjegyeztetik, hogy előnyben részesülnek azon ifjak, kik jó előmenetelük mellett magasabb osztályt végeznek, ugy a moholi szülletés- és illetőségük, valamint a szegényebb sorsuak.

A 175 frttal javadalmazott ösztöndíjért csak római katolikus vallásu magyar, a 100 frtos alapítványért pedig csak izraelita vallásu ifjak pályázhatnak.

Mohol, 1897. évi október hó 10-én.

Mikosevits Antal, **Erdélyi Fülöp,**
jegyző. 2-1 bíró.

Eladó ház.

Zomborban, bajai-utca 11. szám alatt, mely áll: 7 szoba, 1 előszoba, 1 üveggel csukott folyosó, 1 konyha, 1 mosó-szoba, faszín, magtár, nagy pince elköltözés miatt szabad kézből eladó, vagy május 1-jétől az egész ház **bérbe adó.** Irodának vagy üzletnek kiválóan alkalmas; bővebbet ugyanott

őzv. Gerentsér Károlyné
háztulajdonosnőnél.

3-1

Eladó lovak. Két elegáns ló eladó. 3-2 Bővebbet a kiadóhivatalban.

1976. sz.
kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Pacsér községben leköszönés folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik. Folyamodó köteles kimutatni:

1. hogy magyar honpolgár,
2. védkötelezettségének megfelelt, 60 évet be nem töltötte,
3. írni, olvasni tud,
4. kifogástalan előéletű.

Előnyben részesülnek kiszolgált csendőrök és altisztek.

Evi fizetés 300 frt havi utólagos részletekben, felszerelést az előjáróság, ellenben a rubázatot sajátjából tartozik fedezni.

Felszerelt kérvények **f. évi október hó 25-ig** alulírott előjáróshoz nyújthatók be.

Kelt Pacséron, 1897. évi október hó 10-én.

Bogyó Ödön, **Tokai Lajos,**
jegyző. 3-1 bíró.

649. szám.
1897.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíróság 1897. évi 6228. számú végzése következtében H-nneberg Sándor ügyvéd által képviselt Varga János javára Szabó Imre dorozslói lakos ellen 159 frt 51 kr s járulékaí erejéig 1897. évi augusztus hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 321 frtra becsült 100 kereszt buza és 60% kereszt zabból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az apatini kir. járásbíróság 8333. 1897. sz. végzése folytán 159 frt 51 kr tőkekövetelés, ennek 1895. évi szeptember hó 29 ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 59 frt 96 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Apatinban a kir. kincstári telepes területén leendő eszközlésére **1897-ik évi október hó 28-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Apatinban, 1897. évi október hó 8-án.

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

7840. sz.
polg. 1897.

Hirdetmény.

Alulírt kir. törvényszék részéről közhírré tétetik, hogy a főnállott Zombor szab. kir. város törvényszékénél néhai Janyatovits Spiridon, továbbá Márítis Nikola, Bogisits István és Georgevits Fülöp zombori lakosok által letett 50 frt 49 kr s illetve az időközi kamatokkal 86 frt 90 krnyi összeg jelenleg a zombori kir. adó-mint betét-hivatalban Zombor városi átadási jegyzék 12. folyót., 295. t. sz. a. és 244/II. főkönyvi lapszám a. kezeltetik.

Felhívattak tehát mindazok, kik eme letétre igényt tartanak, hogy az 1878. évi július hó 23-án 17898. sz. a. kibocsájtott kir. igazságügyminiszteri rendelet 5-ik bekezdéséhez képest igényeiket bárom hó alatt e törvényszékénél annál bizonyosabban jelentésk be, mert annak eltelte után a letét egy évig ugyan még letétileg azonban kamat nélkül fog az adóhivatalban kezeltetni, azután pedig az adóhivatal jelentése alapján az állam-pénztárba fog szállítatni, fennmaradván a feleknek joguk igényeiket a törvényes határidőn belül érvényesíteni.

Zomborban, 1897. évi július 21-én, a kir. törvényszékénél.

Rajcsich László,
jegyző.

Gozdsu Elek,
kir. tszéki elnök.

2556. sz.
1897.

Pályázati hirdetmény.

Bajsa község előjárósága részéről közhírré tétetik, miszerint lemondás folytán egy gyalogrendőri állás jött üresedésbe, mely választás útján lesz betöltve.

Felhívattak pályázni szándékozók, miszerint saját kezűleg írt kérvényüket **folyo 1897. évi november hó 10-ig** nyújtsák be, mivel később érkező kérvények figyelembe vételét nem fogják.

- A folyamodók igazolni tartoznak, hogy:
- a) magyar honpolgár,
  - b) védkötelezettségüknek megfelelték, 24-ik életévüket betöltötték s a 60-ikat pedig el nem érték,
  - c) feddhetlen erkölcsűek s teljesen rovatlan előéletűek,
  - d) írni, olvasni tudnak és a községben divó magyar nyelven kívül legalább még a szerb nyelvet bírják,
  - e) teljesen egészségesek.

Kiszolgált katonák, volt csend- és rendőrök előnyben részesítettek, azonban azok, kik a felelős községi örségben szolgáltak, azoknak kérvényük tekintetbe vételét nem fogják.

A rendőri állás évi 300 frt javadalmazással van öszszekötve, mely utólagos havi részletben lesz kifizetendő.

Az illető megválasztást köteles az előírt egyen rubázatot saját költségén beszerezni.

A választás napja később fog kitűzteni.
Kelt Bajsan, 1897. évi október hó 12-én.

Szilvász János, **Klémán Mátyás,**
jegyző. 3-1 bíró.

Ispán kerestetik

az angol-osztrák bank rózsamajori gazdaságába (csajkás kerület Csurogh és Zsabya mellett), ha lehet folyó évi november 1-éjére.

Kivánatuk szakértelem, a magyar, német és szerb nyelv tudása, a két előbbi írásban is.

Csakis másolatokkal ellátott magyar és német nyelvben szerkesztett ajánlatok intézendők

Háy Sámuel igazgató urhoz

2-2

UJVIDÉKRE.

1882. szám.
kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Az 1. sz./közgy. 1891. községi szabályrendelettel a törvényhozás, illetve törvényhatóság intézkedéséig szervezett községi rendőrség létszámában lemondás folytán megüresedett s o. ért. 400 frt fizetéssel egybekötött gyalogrendőrvetelő állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázó által igazolandó, hogy:

- a) magyar honpolgár,
- b) védkötelezettségének megfelelt, 24. életévét betöltötte, az 50-iket pedig el nem érte;
- c) feddhetlen erkölcsű, teljesen rovatlan előéletű,
- d) teljesen egészséges,
- e) írni, olvasni tud és a községben divó nyelvet bírja; ezenkívül megkívánatik a magyar nyelvnek szó- és írásban való oly tökéletes bírása, hogy az előírt írásbeli teendőket biztosan végzehesse.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik:

1. Az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek és kiszolgált állami csendőröknek.
2. A hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyéneknek.
3. Kifogásnélküli rendőrségi szolgálatban (nem felelősóri minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek.

Végül előnynek tekintetik minden körülmények között a szolgálati magyar nyelvnek szó- és írásban való bírása, valamint a nötlenség.

Fenti körülmények és előnyök közokirattal igazolandók, az egészségi állapot törvényhatósági orvosi bizonyítványokkal olykéig igazolandók, hogy a szellemi és fizikai állapot a s főbb érzékeknek, hallás és látásnak teljes bírása is kitűnjék.

Pályázati kérvények fentiek szerint okmányolva alulírt előjáróshoz **1897. évi október 30-ig** be-
küldendők.

A rubázatot a rendőr sajátjából tartozik fedezni, a felszerelést a község adja.

Bács-Bresztovác, 1897. október hó 8-án.

Zányi Félix, **Vogl József,**
jegyző. 3-2 bíró.

Az előkelő világ arczépitője a

Királynő arczéme,

mely hatásánál fogva föltűnül minden eddig ismert arczépitő szereket.

Ártalmas alkatrészekről ment, nem tartalmaz zsiros anyagot, a bőr által teljesen felszívatik. Rövid használat után eltávolít az arcról minden bőrtisztítást, u. m.: **szeplőt, májfoltot, pörpörést, mitesszert** stb., a bőrt **fénytelen simává és hófehérre** teszi, nappali használatát megőrvi az arcbőrt a szel és hideg káros hatásától. Igen alkalmas színházak és estélyekre, mivel a hölgygypor általa jobban tapad és az arcon állandóan megmarad.

EGY TÉGELY 70 KR.

Királynő crème szappan,

melynek alkatrészei a Királynő arczéme-el szoros öszszefüggésben vannak, a bőrnek simaságot, üdeséget kölcsönöz. Kiváló jó illatánál fogva legelső toilette szappan. **Egy darab 50 kr.**

„Mivel hasonló névvel teljesen értéketlen és ártalmas utánozások vannak, minden tégely védjeggyel van lezárva.” Egyedül kapható:

TEMESVÁRY JÓZSEF

Angyal-gyógyszertárban ZOMBORBAN.

52-41 Postai megrendelések gyorsan eszközöltenek.

Egész
Fél
Negye

Egyes

(szf.)
szonyaink
társadalmi
fogalmána
Az egészsé
testvériség
oly hatalm
minden vis
harca keín
kaszt a haz
erősség. N
dolognak s
üdösebbné
szellem, a
folytonos t
dése mérhe

A műv
jobban mon
a társadalm
meg az egy
tagolt osztá
sonlattal ak
egyik ló ern
erő fecsere
tőrekszene
Milyen köm
sok erő len
tartaná a he
egy célja le
gulásának,
Ha ezt a cé
szolgálónk,

Legyün
nem kivétel
is teljesen i
annyira szét
tok, nagyon
egy társada
Ha nagy ére
ünneplésérl
egyes csopo
az egyik-ne
figyelembe s
Igy van
szoktuk. Nem

A
A

Karác

Kiler
A tize
Neve i
Nőne
Mig a
S elad
Jött a
Az egy
A szor
S enne
De a
Tenger
Igy sz
„Kedve
Tenger
Meg to
Az es
Mind
Testver
Es a b
De oly
Minő já
Áldozat
Csak az

*) A „Vasár
alkalmából, hogy K
alapítójának holttest
Belgrádba, hol az t
tetett el újból, — K
tással közli.